

Werkboekje

Op de fiets naar
de wilde bij!

Naam: _____

Hoe ziet de wilde bij eruit?

Locatie: Oosthermeenpad / Veldkamp / Stadsoogst /
Park Friesegracht / Zeepad Zuid

Er zijn veel soorten wilde bijen, wist je dat hommels, zweefvliegen en wespen ook onder de groep wilde bijen horen? Lijken ze dan zoveel op elkaar?

Vul de onderstaande kenmerken in bij de juiste wilde bij:

*lange voelspriet – hele dunne taille – 2 vleugels - rondere vorm – pluizig lijf –
4 vleugels - ovale ogen – harig lijf – taille - hele korte voelspriet – grote ogen -
2 vleugels*

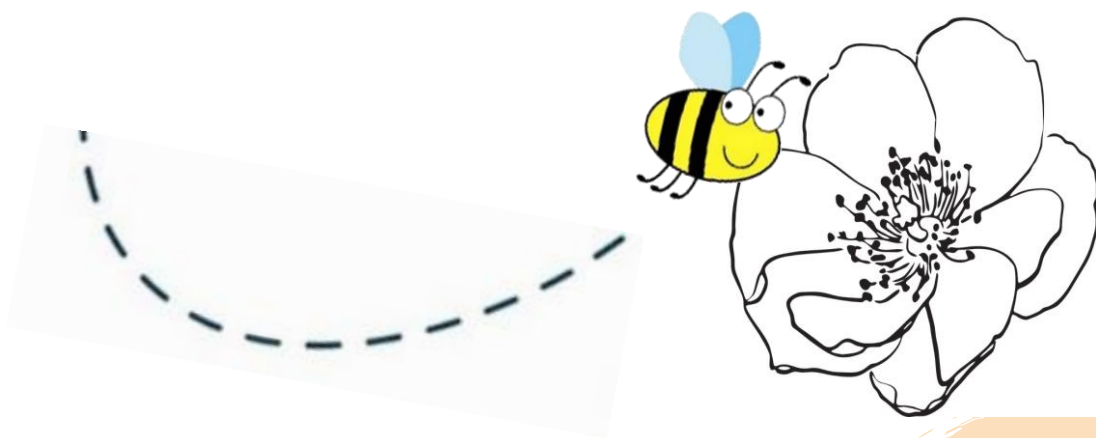

Bespreek onderstaande stellingen met je groep.

Een hommelmel kan steken	Waar	Niet waar
Bij wespen, bijen en hommels steken alleen de vrouwtjes	Waar	Niet waar
Een zweefvlieg kan steken	waar	Niet waar
Wespen zie je bijna nooit op bloemen	Waar	Niet waar
Het is goed om bijen in je tuin te hebben	Waar	Niet waar

Op zoek naar het eten van de wilde bij!

Locatie: Veldkamp / Park Walstein / Natuurtuin /
Zeepad Noord

Vanaf het vroege voorjaar tot laat in de herfst zijn wilde bijen op zoek naar nectar en stuifmeel uit bloemen. Deze bloemen noemen we de drachtplanten. Gelukkig kunnen wij hier een handje bij helpen. Dus welke bloemetjes zetten wij buiten?

Benoem de namen van de planten waar wilde bijen hun eten vandaan halen. Kijk goed rond, zie je deze planten rondom het bijenhotel waar we nu staan?

In het (vroege) voorjaar:

In de herfst:

In de zomer:

Wie woont waar?

Locatie: Veldkamp / Blauwe long / Oosthermeenpad / Zeepad Noord

De wilde bij heeft niet alleen bloemen maar ook schuil- en nestplekken nodig op niet te grote afstand van het eten. Wilde bijen nestelen op verschillende manieren.

Welke wilde bij woont waar? Kies uit:

Roodpootige groefbij, grote zandbij, grote bladsnijder, metselbij.

De
maakt zijn nestgang in
een houten paaltje of in
een holle stengel.

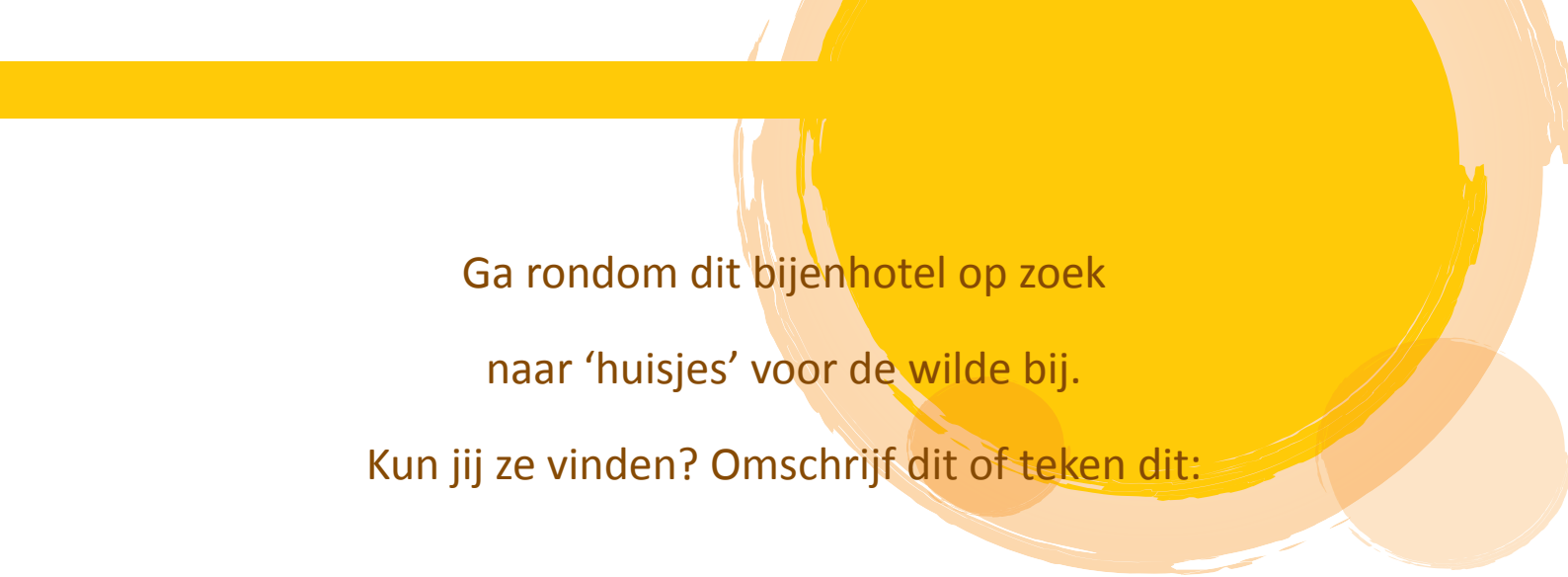
De
maakt zijn nest in
gaten van stenen.

De
graaft een gaatje in
de grond.

De.....
maakt een nest in de
grond.

Ga rondom dit bijenhotel op zoek
naar 'huisjes' voor de wilde bij.

Kun jij ze vinden? Omschrijf dit of teken dit:

Verschil honingbij en wilde bij

Locatie: Natuurtuin / Walstein

Op deze plek zie je ook een bijenstal voor de honingbijen. Maar wat is nou het verschil tussen de honingbij en de wilde bij?

Vul de onderstaande antwoorden in de puzzel op de volgende bladzijde in. Gebruik de woorden die boven de puzzel staan.

Let op, niet alle woorden hoef je te gebruiken!

Als je geprikt wordt door een bij is dat meestal een **1**. Ze steken alleen als ze zich bedreigd voelen. Wanneer ze steken laat hun angel los en gaat de bij dood. De wilde bij steekt niet zo snel, ze hebben immers geen kolonie te verdedigen.

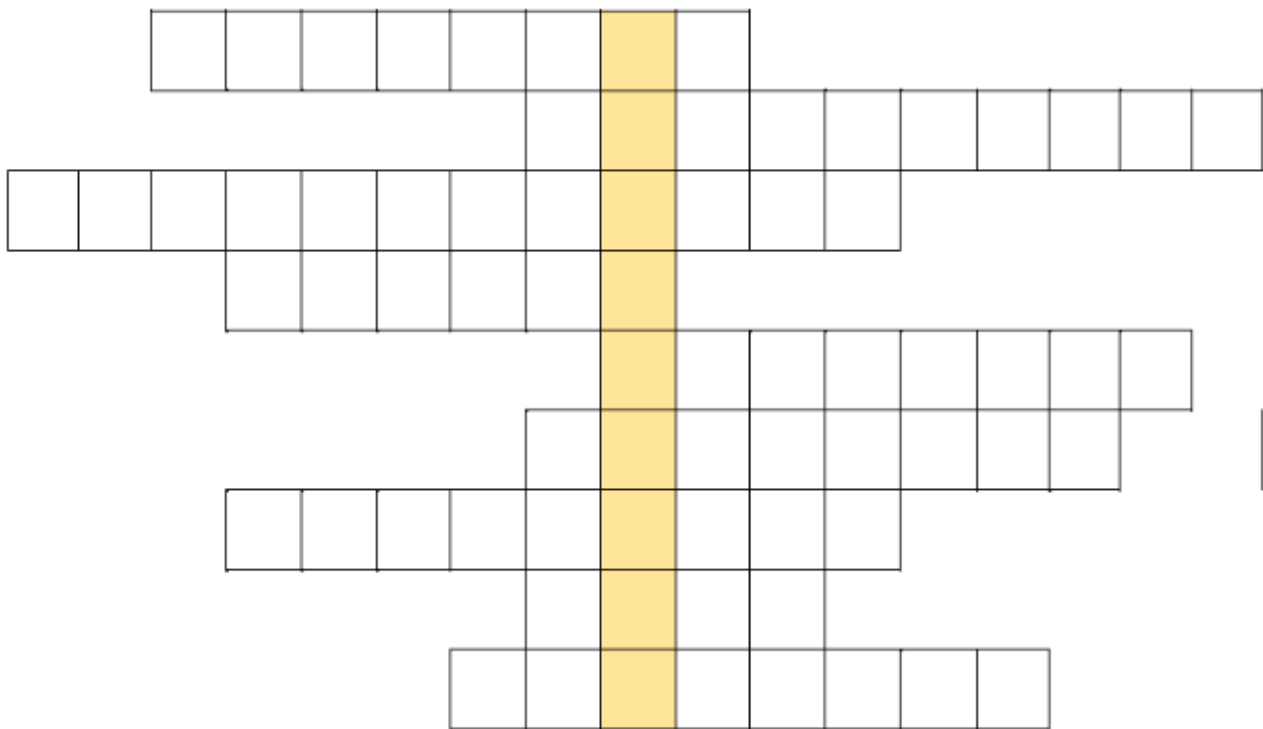
De wilde bij nestelt zich op verschillende plaatsen zoals in de grond of in kieren. **2** zijn dus altijd bedoeld voor wilde bijen.

Er zijn 2 groepen bijen, de honingbij en de wilde bij. Onder de wilde bij verstaan we: wilde bijen, hommels, **3** en **4**.

De **5** wordt gehouden door imkers voor de honing. De honingbij woont in een volk in een bijenkast waar de **6** als enige de eitjes legt. Soms wel 2000 per dag! In een bijenvolk heeft elke honingbij een speciale rol zoals **7** en darren.

Behalve de hommelmel doet de wilde bij alles **8**, en ze leven alleen, we noemen dit **9**.

*Zweefvliegen - volk - solitair – imkers - honing - koningin - werksters -
darren - zelf - grond - bijenhotels - honingbij - angel - wilde bij – koning
- wespen - samen – aarde*

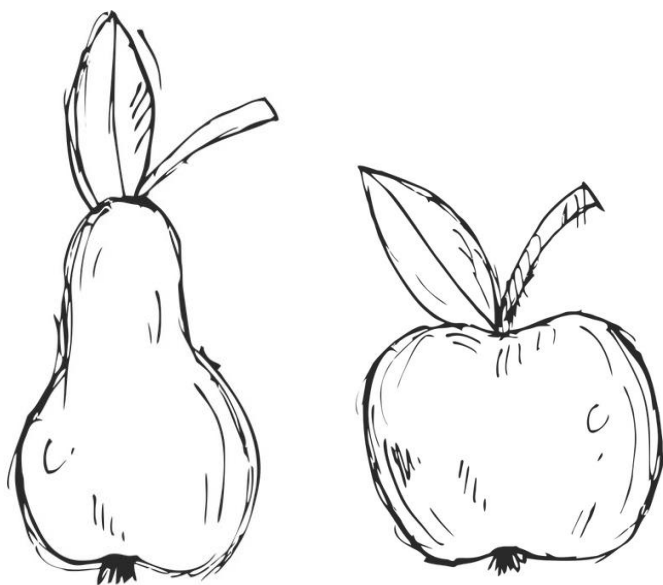
Als een bij gezellig overnachten in een -----

Bloesem en bevruchting, echte bestuivingskracht!

Locatie: Stadsoogst / Park Friesegracht

Deze moestuinen hebben de wilde bij nodig voor de groei van allerlei groenten en fruit want de opbrengst is afhankelijk van de bestuiving! De opbrengst is hoger als de bestuiving door bijen heeft plaatsgevonden; zonder bijen zou ons voedsel minder gevarieerd en niet zo smakelijk zijn. De ene groente en fruitsoort is meer afhankelijk van de bijen dan de andere.

Welke bloem hoort bij welke vrucht? Trek de juiste lijnen!

Vul daarna dit rijtje in met de vruchten:

Bestuiving zeer belangrijk: – –

Bestuiving belangrijk: – – –

Samen redden we de bij!

Locatie: Zeepad Zuid / Blauwe long / Oosthermeenpad

We hebben al veel geleerd over hoe we de wilde bijen kunnen redden!

- Met het zaaien van drachtplanten en bloemen in je tuin.
- Met het zorgen voor voldoende nestelgelegenheden.
- Gemeente Harderwijk helpt mee door geen bestrijdingsmiddelen te gebruiken en door soortenrijke gebieden te ontwikkelen waar wilde bijen kunnen leven.
- Ook jij kunt helpen door een bijenhotel te bouwen!

Kijk eens goed naar het bijenhotel, wat is er allemaal gebruikt?

Schrijf op wat er allemaal voor gebruikt kan worden en ontwerp daarmee je eigen bijenhotel.

